

TELEGRAFULU ROMANU.

Nº 55. ANULU XV.

Telegrafulu este de doue ori pe săptămâna: joi și Dumineca. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditia foie pe afara la c. r. poste, cu banigă prin scrisori francate, adresate către expeditia. Pretiul prenumeratii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. Un' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelele parti ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și teritori straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătesc pentru
întea ora cu 7. cr. sirulu, pentru
a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a
treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 9/21 Iuliu 1867.

(48)

Sabiu 8 Iuliu.

Traim într-un tempu de prefacere. Candu privim preste acestu tempu ne infatișez adese o disparitate de opinii, cari s'ară paré că sunt aproape de o totală neinteligere. E o criza acăstă, carea se repetă din candu în candu în societatea omenescă; e o criza, și chiar și părțile societăției în tempuri că aceste se imparechizează, încătu cred că parerile nu se voru mai întâlni la ună și acesasi tinta.

La 1865 politia sistărei fu materă acăea ce a produs schimbările cele mari în Austria. Gruparea părților constitutive ale monachiei ce există până acăi a inceputu a se disolve spre a luă alta formă și a trebuit multă luptă până sa pornescă aceste părți pre directiuni noue spre a se întâlni în o grupare nouă, mai conformă recerintelor de viață a părților precum și intregului.

Ceea ce s'a urmatu în sinulu intregului a trebuitu sa urmeze și în sinulu părților (poporilor, naționalităților). Scium cu totii prin căte perversități a trebuitu sa treceau și noi romani până sa ajungem numai la stadiul în care ne află. Si pentru ce acestea tōte? Precum și la părții asi și la intregu, — pentru ajungerea multiamirei și fericii preste totu și în parte. Si de aici sa ne suim în susu până la omenimea intréga și sa ne coborim până la unu individu singuru și cu unele modificări totu acelesi arătări ni se voru infatișia, candu omenimea, candu individulu are sa tréca din o stare vechia la o stare nouă.

Neesperintă, nedeprinderea, în fine, necultură sa dicem, face pre cine-va neindemanatecu, și atunci acelui cine-va este silitu a se indestulă cu acăea ce-i da sörtea său noroculu; iéra déca esperintă și deprinderea suntu numai pre jumetate, atunci acelu cine-va siuvaie multă până candu se apuca de unu luce, și pôte candu se apuca, gresiesee: său pentru ca a lasatu sa tréca tempulu cu siuvăturile; său punendu-mă-nă pre lucruri contrarie scopului seu. De căte ori nu s'a intemplatu, de popore, tocmai pentru ca le lipsea cunoștința unei esperințe istorice, erau săraine de artă unei cugetări mai mature, în evenimente mari de prefaceri și dău averea și săngele, pentru că după trecerea viscolului să recada iéra în somnul umbră de dispotism; ce a făcutu de exemplu Franția acea tiéra luminată, déca lumină aceea nu a fostu cea adeverata candu la 1789 i-sau datu ocazia de o prefacere? Franția în acele tempuri a vrutu libertatea. A vrutu aceea ce a vediutu în Americă de nordu și ei, cari s'a luptat acolo. Insa ea și-a omorit regele și regină și a lătit unu macel de omeni preste tōta tiéra în numele libertăției, unu macel mai barbaru, că celu din noptea lui Bartolomeiu și căruia i puse capetu numai acelu Napoleonu, carele după cum se exprima unu scriitoriu, prin bataia dela Toulonu se face cunoscutu armatei franceze, prin tunurile Vendemiarei Franției, prin trofee in Itali'a Europei și prin ocuparea Egiptului lumiei.

Tempulu trebuie dă bine intielesu și apoi sa urmeze procederea spre altu folosi, pentru ca altmirea omulu celu mai genialu devine captivulu (prinsulu) unei preocupării de sisteme și moravuri și atunci e tōta trudă perduta, că și candu omulu nu aru sci nimică.

In Europa a astadi parolă: „progresu, buna stare materială și spirituală a poporului”, său cu alte cuvinte „egalitatea naționalităților.”

Monarchia austriaca, putemu cu totu dreptulu dice, ca e in miniatura ceea-ce Europa e in mare și de aceea parolă cea mai firésca și aci nu pôte fi altă decât egalitatea naționalităților. Dara trebuie bine observat ca dela parola său devisa, pâ-

na la realizare unui principiu asă mare trebuie multă lucru. Acăi nu e de ajunsu a avea cine-va bunavointia, ci e de lipsa și inca forte de lipsa a avea energia și rebdare, a căută și a studiat mereu după drumulu realizării.

Noi suntemu acăi în tiéră nostra mai strimita trei națiuni. Aru cugetă cine-va, ca egalitatea acăstă sa se facă indată. Decătu cumpan'a cea greșita, cu carea se mesură valoarea națiunilor în trecutu, a verită multe pedeci, cari trebuie înlaturate de tempu și de omeni, pentru că sa ajungem la stadiul celu adeverat. Unu adeveru acăstă pre cătu de neplacutu, pre atătu de neincungiurabilu.

Naru fi acumu dăra nemică mai reu pentru noi decătu ca vediudu cum celealte națiuni, cari nu numai se tinu dăra și trecu de mai culte, și cari, pentru că nu se potu desbracă de prejudiciile loru mostenite din trecutu, facu și astădi o suma de opositiuni directe și indirecte principiului egalitatii, — sa ne incruisiamu bratiele și sa totu boćim u mereu, că acei israeliti, pre cari Moise i-a fostu trasu de pre terenul caramidaritului cu paiele propriu, pre care terenu nu aveau altu beneficiu decătu a vedé pre altii cum scotu și mananca carneea cea grasa din ólele cele puse la focu totu după sudoreia israelitelor; iéra de arena de luptă, pre carea astădi se castiga drepturile, sa stămu departe.

Deci dăra sa simu cu mare precauție cătră insa sörtea nostra, sa ingrigim ca de o parte sa nu ne lasam in grigi'a sortiei, de altă sa nu totu umblăm orbecando și în fine apoi totu noi acei cerbieși mai înainte sa tindemu mână la mijlocu u-militorie pentru națiunea nostra.

Evenimente politice.

Sabiu, 8 Iuliu

In tempulu din urma senatulu imperialu din Vien'a a inceputu la deslegarea mai multor projekte. Cestiușa ministerială inca vine din candu în candu în prosceniu, fără de a capăta o soluție definitiva. Unele sciri afirmă insa că și acăstă cestiușa se va deslegă înainte de adunarea delegațiunilor. Herbst se asigura că va face parte din acestu ministeriu. Dintre afacerile cele mai importante ale senatului imperialu amintim în acestu locu, espunerea ministrului de finanțe de Becke, carele într-o cuventare lungă detalișă tota starea financială a Austriei, dela 1860 începând; arata că pre anul venitoriu Austria va avea unu prisosu de 1,862,000 fl. și ca detorile statului se află acum la sumă de 3046 milioane cu 127 milioane camete și 24 milioane amortisfune. Cu alta ocazie se spune că arătă ceva mai pre largu obiectul acestăi. Dupa acăstă mai merita a se aminti acăi projectul despre codicile penale in care se impartă calcările de lege in crime și delictă, remanendu transgressiunile cu totulu afara din lessiconul judicialu. Pedeps'a de moarte, carea dedu ansa la discutiuni seriose se acceptă de senat, respectiv de majoritatea acestuia.

Se vorbesce că și senatulu imperialu va se capete celu multă până în 30 Iuliu ferii și sa se convocă apoi ierăsi in Septembrie. — Scirea că delegațiunile de ambe părțile imperiului se voru adună pre 15 Iuliu nu s'a adeverit.

Adjutantură generală s'a desființat prin unu biletul pr. in. și se va preface in o cancelaria militară.

Amesuratu dorintielor mai înalte, posturile cele mai înalte voru fi înlocuite in ministeriulu unguresc de resbelu cu oficeri de honvedi, insa omeni de specialitate.

Cancelariulu de Beust are sa calatoreșca la Parisu. Despre calatorii a Majestăților Loru astănu ca se demintu scirile ce se re-pandise, într'ată, ca

dicu, ca nu s'a făcutu nici o dispoziție carea sa revoce cele făcute pentru plecare.

Planul de a convoca dietă Croației se spune că s'a delaturat. De alta parte ceteru despre miseri de trupe dirigiate dela Pest'a spre Croația și spre partea de media-dă a Ungariei.

Sultanulu, carele dela Parisu a făcutu o excursiune și la Londonu, va sosi in 26 Iuliu la Vien'a.

In corpulu legislativu alu Franciei a fostu desbateri infocate. La o interpellare pentru Messieu a respunsu ministrul Rouher cu multă eloție și a desasifratu politica ce o a urmaritu Francia cu acea expediuție. Ministrul reequosce, că regimul nu a putut reesi cu politica ce a avut de scopu cu expediuția messicana, insa acăstă e unicul punct negru in gloria imperiului între atâta invingeri. — Cestiușa Luxemburgului inca a datu ocazie la grele interpellări. Justificarea în privința acăstă e destul de însemnată. Rouher dice că politica regimului în privința acăstă a avut unu rezultat seriosu și că Francia nu cauta a se prezenta in casulu acăstă că triumfatore, pentru că politica ei e politica linisiei și a impaciunii. Rezultatul politicei franceze nu trebuie sa fie o cauza de a insufla frica, ci elementul concordiei și pacei. Unitatea Germaniei e una faptă seriosu, ce s'a implinitu sub sceptru Prusiei, unitatea acăstă i-si are acum trase marginile sele și in acăstă nu e nimică ce aru putea conturbă pacea lumiei.

La o alta interpellare respunde ministrul ca aliantie esclusivă regimului nu mai incheia, pentru ca acele producă inimici permanenti.

Cu tōte aceste in Francia se restitu in statul de mai înainte regimenterile de cavaleria asemenea și cele 23 de baterii sterse la 1865.

Din Prussia inca vinu sciri despre inarmări.

Revista diuaristica.

Reproducem următoarele linie după diuariul din Parisu la Press:

„Turbările recente ce au izbucnitu in Bulgaria, și cari marturisesc despre silintele emisilor Rusi pentru a agita tiéră; dau unu interesu de actualitate unei brosuri care a aparutu acum subt titlulu de: Propaganta rusă in Orient. Incurcăturele și calculele machiavismului muscalescu sunt date pe fatia in acea brosura, ce explică de mai nainte pentru ce și cum o miscare este neaperata in tierele unde nemultamile există in realitate, insa esagerate forțe multă de emisarii Rusi. Conchiderea autorelui, care pare a fi forțe bine informatu, este că, déca puterile voiesc se ia cu șarfă in mâna interesele naționale ale Bulgarilor, acesta cari se temu de despotismul Czarului, voru primi cu grabire concursulu protectore alu Europei. In casulu contrariu, uitarea său parasirea puterilor, a Franciei și a Englitreriei aru lasă campulu deschisu intrigilor și acțiuniei Russiei.“

Diuariul din Parisu Epochă mai adauge următoarele totu in astă cestiușa:

„Bulgaria se agita și curendu vomu vedea miscarea intindindu-se asupr'a Serbiei și Montenegrului. Acum este ocazia pentru noi de a semnală cetitorilor nostri o brosura ce a aparutu acum la Parisu: Propaganta rusă in Orient. Aceasta brosura ne arata Russia ca susținătorul acestei agitări. Ea da armele, munitiunile, ea tramite comandanți insurgenților. Candu tōte tierele aceste voru fi in focu atunci Russia va interveni militaresc și provinciile Orientului, aceasta suburiile a Constantinopoliei, voru fi sub domirea Czarului.

Cu tōte aste, guvernul francesu, care cun-

sce unele tirile Russiei, nu ia neci o atitudine în același cestiu ardător, dice broșura în cestiane. Popoarele creștine din Orient nu aștepta decât unu cuventu, decât unu semn pentru a se libera de concursulu egoist al Russiei. Acestu cuventu va fi disu' ore? Să Russia va fi lasata a-si ajunge la scopu, diece ani după victoria dela Sebastopol?

"Brosura în cestiane dice să unu cuventu în privința acelei cestii a Evreilor din România despre care s'a vorbitu atât de multu. În realitate, ministeriul Român nu a isgornit decât nesc vagabondi și conspiratori, evrei și creștini. Aceasta este singurul mijlocu pentru densulu de a se aperă contră intrigelor rusești. De ce Evreii au fostu atinsi de lege, acesta nu că Israeliti ci că agenti ai conspirației." (după "Romanul")

Ultime momente din Imperatia Mesiecului.

Dupa sciri din Queretaro din 2 Iunie, tramește în 14 Iulie din Mexic la "Morning Post" Imperatul Maximilianu eră sa fia impuscatu în 4 Iunie pentru processu eră déjà mai nainte terminat. Processulu acesta se dice ca fu o simpla comedia, pentru a decurge cu usile incuiate și marturii nu se primira. Chiaru și dintre oficerii ce au făcut parte din tribunalu au fostu numai comedie pentru a inca inaintea de inceperea processului eră lucru otarită că Imperatul si mai multi din capeteniele din jurul se seu mōra. Imperatul indată ce a aflatu ca va fi pusu inaintea unui tribunalu de resbelu a protestat, declarandu ca acestu tribunalu nu e competente alu judecă de ore-ce densulu e recunoscutu de toate popoarele civilisate de Domnitorul legitim. De ce adversarii lui l'u voru constringe a se prezenta inaintea tribunalului marzialu și lu voru dă in judecata care va sa se termine cu mōrtea lui otarita déjà, atunci procederea loru va fi privita de tota lumea de simpla ucidere, darea nu de mōrte după sentinția judecatorescă. Spre a chiarifică acesta și mai tare a cerutu Maximilianu pre Tramisulu Prussiei din Mexic, că sa vina la Queretaro și sa esplice capetenielor republicane dreptula popoarelor cu privire la acestu casu.

Descoperirea acesta a Imp. Maximilianu s'a tramește generalului republicanu Diaz, carele sta cu armăt'ea dinaintea Messicului (capitalei). Nu se scie déjà a ajunsu acesta dechiaratune in mânilor lui Diaz, său dōra generalulu imperialu insusi nu a lasatu pre trameștele prussianu sa parasescă capitala. Destulu ca processulu s'a inceputu și Imperatul s'a aperat uinsu. Protestulu Imperatului

contră competitintei tribunalului, precum și o epistolă a lui Juarez, carea sub conditii stricte de a parasi adeca Imperatulu pentru totu deună Messiculu și a nu mai cercă a face vre-o pretensiune asupra titlului seu de Imperatul alu Messicului eliberéza pre Massimilianu — fura nebagate în séma de tribunalu. Delicentii aveau a respunde la 50 puncte, de cari erau intrebati pre rendu și căroru déca le contradiceau nu insemnau nemică in protocolu, iera déca era vre-unu punctu la care se da respunsu affirmativu indată se și insemnă in protocolu. Contră intrebărilor putea ori care membru alu tribunalului sa pasiesca că marturia. Dupa óresi care consultare tribunalulu publica paritilor, ca după tole punctele statorite contră loru se afla vinovati (culpabili) și se judeca la mōrte. Li intrăba déca au vre-o observație contră acestei sentinție. Imperatul au respunsu cu tota demnitatea și gravitatea unui barbatu, ca nu recunoscă neci acum competenția tribunalului și ca despre acesta să se incunoască Juarez, ceilalți au ascultat sentința cu desprițiu.

Dupa acesta s'a făcutu de mai multe părți încercări de a modifica sentința insa in desertu. Se vorbea și de rescumperare prin bani. Imperatul nu s'a invoitu la o asemenea eliberare, mai alesu neputendu scapă și pre oficerii sei. De alta parte Juarez se temea tare ca de se va invoi la asiā ce-va, va provoca asuprasă o resculare, pentru a și asiā se vorbesce, ca Escobedo are de cugetu a se impreună cu Diaz după caderea Messicului contră lui Juarez.

Escobedo acesta, unul dintre cei mai de frunte din membru tribunului inaintea căruia s'a judecatu Imperatul Maximilianu, inainte cu doi ani devine prius in mānele imperialistilor și datu in judecata marziala. Atunci gen. Mejia, unul din cei judecati la mōrte acum dimpreuna cu Imperatul, se facu aperatoriului lui Escobedo. Mejia rugandu acum pre Escobedo să-lu apere la respunsu, ca spera a-lu vedé acusi la locul de perdiare. Peste totu s'a purtat brutalu cu toti judecatii fără exceptiune.

Alte sciri nu spunu apoi despre o judecata marziala in acesta cestiu dela 11 Iunie. Eata cum descriu acestea evenimentele aceste seriose in urmarea loru mai departe :

Scirile mai prospete spunu, ca tribunalulu marzialu in siedintă secreta a tinutu desbaterile asupra sōrtei lui Maximilianu și a consotilor sei Mejia și Miramon, acești din urma și-au alesu aperatori, insa Maximilianu nu. Acesta siedintă s'a tinutu în 11-le I. tr. in Queretaro și desbaterile ei suntu ne-

cunoscute, dară atâtă se scie, ca totu cu același ocazie s'a pronunciato sentința de mōrte asupra tuturor trei. Abia in 18-le a returnat sentința întărīta de presidiulu republicei. Toti trei fusera internati in o manastire, și afara de unu abate, niciunul era și unu altariu. Mai tardu a intrat și Episcopul din Queretaro spre a împlini funcțiunile spirituale. Nōptea au petrecut Imperatul conversandu, apoi și-au marturisit pecatele. Miramon patimēa de o plăsura capetata in luptă, Mejia insa adormi adencu, iera Maximilianu a cerutu unele de scrisu. A scrisu două epistole, una in limbă germană mamei sale Archiducesei Sofie și altă in cca francesă soției sale. Ambele le-au predat Episcopului spre a le îndreptă la locurile unde era destinate; la epistole a alaturat și bucle din perulu seu. Către 14 ore dimineață Maximilianu a dorit sa asculte o missa, la care toti trei a luat parte. Imperatul ingenunchiă inaintea altariulu pre pétra, ochii și frunta și-o acoperi cu mânilor, parea ca plâng. Miramon era galzedu și fără slabici din puteri, Mejia insa era răpitu de esaltatune, elu e de origine indianu și, precum dicea, se simțea prea multiamită ca pote murii impreuna cu domnul seu. La siepte ore se audii muzica de procesiune și atunci intră capitanul Gonzalez spre a legă ochii prizonierilor, Miramon se invoi fără nici o resistență că sa i se lege ochii, Mejia numai după ce i siopti ce-va Episcopulu se invoi, Maximilianu insa s'a dechiarat, ca nici la o intemplantare nu va suferi că sa i se lege ochii, capitanul avu delicateță că sa nu-lu constringă și salutandu pre Imperatul cu onorele cuvenite, a datu semnă că sa pornească conductulu, care și porni indată. Inainte mergea o trupa de lancieri, apoi bandă militară intonându unu mersu funebralu și prizonierii erau incunguriati de infanteristi cu pușele in brat. Candu au esită pre pōrtă monastirei Mejia a disu Imperatului : „Sire, mai dāne pentru ultimă ora unu exemplu de curagiu, și noi vom urmă pasilor Maj. Tale!“ Maximilianu păsi inainte dea drăptă lui era abatele Fischer, iera in stengă Episcopulu. Dupa densulu a urmatu Miramon insotit de doi calugari franciscani și in urma Mejia impreuna cu doi preoti santacruziani. Doi franciscani duceau crucea și apa sântă, altii purtau sacili; in urma trei sicri purtate de către patru indiani, trei cruci negre cu scaune. Urcandu-se spre cimitir, Maximilianu stete in locu și privi sōrtele ce rezarea, și scose orologiul și deschidiandu-lu sarută portretul soției sale din orologiu, apoi lu dede abatului spre a-lu predă amatei sale soție. Intre aceste se au-

B. Karin's FOIȘIORA.

Flor'a româna.

(„Convorbiri literare.“)

(Continuare.)

Onisim u Cerentielu, Dnei A. Florinescă.

Iassi, 5 Maiu

Cunosceti, Dōmn'a mea, flōrea ce o numimur Sor'a sōrelui helianthus annuus. Ea se uita dreptu la sōre pre cătu tempu elu e pe orizontu; indata insa ce apune său se ascunde sub unu nuoru grosu, flōrea tānjescu, se plēca in josu, pāna ce radiele lui vinu de-i redau vios'a perduta. Asifeliu tānjescu și eu gandindu la Brătureni, unde speru a fi odata cu scrisoreea acesta, in care ve voi spune legend'a său mai bine istoria flōrei, nu me uită:

Radulu Voda remaindu veduvu, domnii Mand'a unică sea sīca frumosă că o dī de Maiu, eră singur'a mangaiere ce-i lasase o sotie multu iubită. Ea avea acum nōue-spre-dieci ani, și nu voia sa auda de maritatu, de-si o drose de petitori cnezi rusi, grasi nemți, palatini poloni, maghiari unguri, afara de cei intăini feiori de boieri, i-si disputau mān'a ei. Tōta perseverantia pretendenților care, poseda toate calitățile ce facu pre omu demnu de a fi iubită, nu isbutau a o induplecă, iera la insistintă parintelui seu respundeau ca nu se poate decide a se despărții de elu. Ora acesta sa fia fostu caușa? Ne indoim; pentru ca oră aru fi de inghetiata inim'a femeiescă, totusi trebuie in fine sa se topescă la caldele radie a amorului.

„Earn'a trecuse, și primavera se arată vesela și simbitore. Tiér'a eră liniscita, căci Radulu sciea a tine in respectu pre nestemperatii sei vecini. Atunci intemplantu-se sa arda palatul domnescu din Iassi, Domnulu cu tota curtea se mută la Cotnaru, unde fusese odata resedintă lui Iacobu Voda Despotulu. Situatunea Cotnarului inceunguriat de vii, livedi și paduri, facea incantatore villegiatu a domnescă. Adeseori Domnulu acompaniatu de fiică sea și de o suita numerosă de juni boieri, Copii din casa și Curteni se urcau pre dealulu Catalinei la venatorea cerbilor, ciutelor și capriorelor. Indata ce haitasii porniau gōn'a, domnii Mand'a calare pre unu calu sprintenu nascutu in stepele Ucrainei presentu a unui judecător de cozaci, se rapedi că ventulu pe urmă capăilor, de glasulu căroru vuiu padurile. Toti junii venatori se insirau după dens'a, dări nici unul nu o putea ajunge, afara de Dragomiru curteanulu celu mai frumosu și celu mai vîțezu dintre boierinasii curtiei. Curendu suita și perdea din vedere, și nimenea nu putea sa le dea de urmă, pāna ce după căte-va ore, și vedea intunecatul se amendoi linisitii și voiosi. Aceste preumblări, aceste cavalcade a domnitiei cu curteanulu, dă ocasiune de multe banuele omenișilor rei; pentru ca Dragomiru, pruncu lepadatul la usi'a unei bisericăi, strinsu și crescutu de Radu Voda ce i-lu privea că pre copilulu seu, nu putea fi bine vediutu de curtesanii care invidiau positivu și favorulu in care i-lu vedea.

„Dilele se petreceau precum amu spusu. Caiefulu de burungiucu din furca și suveică stativelor unde se tiese filialulu, stau parasite și neatinse, Mand'a nu se mai ocupă decât de calarie și venatore. Pre atunci unu judecător din Mazovi'a fiu al unui vechiu amicu și aliatu a lui Radulu, veni la Cotnaru cu o suita stralucita, și ceru mană tineriei domnitie. Radulu incantat de o asiā pro-

punere, i-lu și fericită de ginere, insa Mand'a imprimativindu-se, tatalu seu se aprinse de manie, și-i hotără că a dōu'a dī sa fia gata de a se cunună cu tineroul polonu, către care era angajata parola sea de domn.

„Indarnu au fostu lacremile și rugamintele ei; Radulu neclintit in decisiunea sea, ordona sa se pregătesc serbarea nuntei. Sér'a orasitul și imprejurimile erau luminate de mii de focuri; bande de lautari jucau hore și doine. Jupanesele boieri, nevestele breslaslor se ocupau de toalelor loru; tota lumea nu vorbiă decât de nuntă domnescă. Pre la mediul noptiei musicile tăcute, fările se stinseră, și cea mai adenca tacere domnii.

„In dīri de dīua, orasienii se deșteptară in sunetul clopotelor și bubuitul tunurilor, iera candu servitorele domnitiei intrara la stăpăna loru, gasira cameră pustie! Nimenea nu șă se facă Mand'a. Unii diceau ca și-a secutu séma în-săi că sa nu se marite, altii ca să dusu la călărie intr'unu schitu departat, unde sa nu o mai gasescă; candu unu tieranu spuse ca viindu nōptea intr'unu tardiu a întâlnit doi tineri calari, care se îndreptau in fugă cailorul spre délulu Catalinei, din care a cunoscutu pre Dragomiru curteanulu, era pre celalaltu nu l'a pututu vedea fiindu inventit cu Mantau'a. Indoieala nu mai remane. El fugisera! Acesta fatala scire fu că o lovire de trasnitu pentru betranul parinte. Infuriat, ordona să se radice indata micu și mare, ostasi, targoveti, satenii, și sa bata codrii că sa prinda pre fugari. În neastemperul seu, elu insusi urmatu de curtea sea, se puse in capulu glōtei

„Dupa o gōnă de căte-va ore, ajungendu la locul numită și astazi fontāna cerbului, gasira pe tinerii amanti dormindu imbrătiosiți lângă unu isvoru sub umbră unor fagi tufosi, iera caii loru pasceau priponiti nu de parte. Ce amara desceptare

dau sunetele de gele ale campanelor. Maximilianu vedeindu ca se apropie cătiva soldati cu pușele încordate, imbrățișându caldura pre consoli sei, — episcopulu apropiandu-se către densulu ia disu, că sa-i dea lui sarutarea prin carea ierta tōte messicanilor, la ce Imperatulu cu voce înalta a respunsu: „Spune lui Lopez, ca-lu iertu pentru m'a vendutu; spune Messicului intregu ca-i iertu crim'a sea!“ — Apoi strinse mână abatelui, carele a cadiut la pecioarele lui și-i sarută mânele. Pasi înainte și dise către oficierulu comandante suridiendu: „A la disposicion de usted!“ Poscele dela căte 5 insi se îndreptara spre pepturile loru, atunci pronuntia Imper. căte-va cuvinte în limb'a germana, pușele tresnira, și Imperatulu cadiu asupra crucii pe carea se redimă. Îndată-lu aredicara și impreuna cu cei doi generali l'au pusu în sicriu. Apoi i ingropara în mormintele din apropiere. Episcopulu a cetățu deslegarea. Presedintele tribunalului martialu gen. Corona a chiamat la sine pre episcopulu și a cerutu epistolele lui Massimilianu. Cea adresata mamei sale nu au desfacutu, insa cea adresata imperatesei Siarlotă s'a desfacutu din considerațuni politice. Aceasta epistola suna astfelu în traducere: „Multu iubit'a mea Siarlotă! Décă va voi Ddieu, că intr'o dī sa te rensanatosedi și sa poti cetățe a ceste siruri, vei cunoscere sortea mea, ce m'a tormentat de candu ai caletorit spre Europ'a, în deplin'a sea terore. Parasindu-me ai dusu cu tine noroculu și anim'a mea. De ce n'amur ascultatuvatul tale! Nenumeratele nenorociri și persecuționi fatale, mi-au ruinat tōte sperantile, dreptu aceea pentru mine mōrtea nu e agonie durerosă, ci o e-liberare de necasuri. Eu cadu cu gloria că soldat, că rege invinsu, dara nu desonorat. — Décă durerile tale suntu yeeminti, déca Dumnedieu ne va impreună cătu de curendu, voiu binecuvantă mān'a lui cu carea ne-a cercatua și de greu.... Adio... Adio... Alu teu sermanu Massimilianu.“

Principalele române unite.

Impartăsimu după „Romanulu“ următoarele: Spatiul lipsindu-ne astăzi spre a vorbi despre scirile din afara, dāmu locu acf urmatorei sciri din intru, ce o datorim duouriului din Iasi „Drepitatea.“

„Aséra la 7 ore, Domnitorulu a primitu o deputație compusa de 12 notabili cetățieni din Tatarasi. Înaltimă Sea a arătat deputației solitudinea ce are pentru poporulu iesianu și în special pentru comerciantii Români, cari suntu atât de struncinat in poziunea loru, și au anunțat ca

pentru suburbia Tatarasiu — vechia vătra a comerțului românesc din Iassi — să a hotărîtu să plateșca M. S. bezmanulu anului acestui, în cursul căruia va regula pre semă sea, și recumpărarea vecinica a bezmanarilor nostri Tatarasieni.

„Deputația plina de bucurie a multiamituita ferbinte domnitorului pentru acesta buna inspirație a inimii sale.“

„M. Sea a atinsu intr'adeveru punctul similitorii alu cestiunii economice a Iasiului. Împrietenirea bezmanarilor Români și colonisarea Iasiului cu români pre locurile Statului, este, credemul celu mai puternic mijlocu spre a redică acestu anticu și ilustru municipiu din caderea sea de astăzi.“

„Mari'a Sea a luat initiativă pe cătu l'au iertatul impregiurările; acum este rendul deputaților iesieni se propue Camerei unu proiectu de lege practicu care se realizeze acesta idea atât de frumosă, și pre care pentru prim'a ora au anunțat-o in Camera unulu dintre deputații nostrii cei mai liberali și mai bine intenționati pentru înflorirea urbei Iasiului.“

Asiā dara Domnulu Românilor nu numai că a promis ca ie pre semă sea, adeca ca guvernul va prezenta Adunărei unu proiectu de lege prin care sa se dea dreptate și Românilor din suburbia Tatarasiu, sa asiedie temeli'a romanismului, in acea vechia Capitala de unde elu a fostu, de vre-o 30 de ani incóce, isgonitu in tōte modurile, dara inca a platit uindat din avereia sea și embaticulu lecitorilor din Tatarasiu. Intr'unu anu de dile, Carolu I, a datu in bine faceri tōta lista civile, a datu inca și din avereia parintescă, a visitat România intréga și a loptat spre a vindecă in căta este prin putintă omenescă totu feliulu de suferintă și de rele ce a gasit aci; in aceasta luptă a intempinatu feliurite pedeci și ce este și mai durerosu ca multe din acele pedeci au venit din launtru, și unele chiaru dela Senatu și dela Camera. Suntemu siguri insa ca virtutea, iubirea binelui și a patriei susținându asupra-ne cu atât'a tăria de pretronul Romaniei, va risipă in curendu felicită nuori in cari su invaluite și inimile și inteligenția nostra și astfelu, redevenindu ceea ce suntu prin natur'a loru, națiune și Domnu voru merge in viitoru pre aceeași cale, spre aceeași tîntă și cu aceeași iubire și credinția.

Cetimă in „Națiunea“ următoare:

Eri la 29 s'a distribuitu premiele la elevii diligenti dela gimnasio, dela Seminariu, dela scol'a comercială, și astăzi, la elevile dela scol'a centrală.

Ceremonialulu de ieri s'a petrecutu după obi-

ceiu. D. Stefanu Golescu, Ministru de externe, a presedat acesta solemnitate, insotit de D. Ministrul de resbelu Adrianu. D. Aronu Florianu, unul din membrii consiliului permanent de Instrucțiune, a cetățu discursulu ce publică mai la vale. Salăa fu decorata cu gustu și plina de parintii și rușile elevilor. Printre decoratiunile de verdetă, figurau pre pareli unu mare numeru de tablouri cu peisaje, arhitectura și câte-va busturi de oameni de diferite etăti și marimi, desemnate de elevii gimnasielor și Liceelor; ele ne-au atrasu atențunea, și mai cu séma tablourile Gimnasiului Lazaru și ale Liceului St. Sav'a. —

... Nu putem a ne exprimă in destulu mărinirea nostra și pentru scol'a de comerț. Numai nume streine, și mai cu séma de Israeliti, s'a audiu sunandu la chiemarea premiatilor. Indiferenția Românilor de a-si dă copiii la aceasta scola o privimă că o cestiune de naționalitate; căci, prin acestă se deschide usi'a strainilor a intră și mai multu in sufletul națiunei, care e comerciul. Pâna acum strainii conducu comerciul la noi prin influența avelei; preste cătiva ani ei i-l voru conduce și oficiale prin sciintia, căci elevii din scol'a comercială au sa dirige tōte biourile comerciale, fie publice fie particularie. Români nostri alergă la cancelarii, adeca la saracie și la subjugare; iera strainii, cum vedem toti, alergă la comerț, adeca la bogatie și la independenția. Si apoi cine nu scie ca unde e avere și și viața națională? Noi am dorit că Români sa inteleagă odata importantea comerțului, și in particulariu a scol'e de comerț, și sa nu întârzie a-si tramite copiii la acesta scola, cu mai multa preferință decât la oricare altă, déca voiesc sa asigure filioru loru o viață fericită și independentă, și patriei unu viitoru in care strainii sa nu mai aiba influență ce o au astăzi in comerț, din care causa insasi alegările de deputați și de membri municipali suntu acum totu sub alorū conducere.

Discursulu tinutu de D. Aronu Florianu la solemnitatea distribuirei premielor.

Domnitoru!

Prosperitatea Statelor, in care se gramadesc națiunile și populii, spre a ajunge mai cu siguranță la destinația loru, se condiționează de mai multe instituții salutarie ce-si creză; dara sufletul tuturor acestor instituții cari lumină, dezvoltă și da impulsune progresului este instituția instructiunii publice.

Da-mi scol'e și-ti voiu reformă lumea, a disu

„Fără a dice unu singuru cuventu, fără a le face cea mai mica mustare, Radu facu semnu osastilor ce impregiurase pe Dragomiru sa-lu de pe mâinile calăului, iera pre Mand'a nu o lasă să se depareze că sa privescă execuția amantului seu. Atunci Dragomiru se repedi, și smulgendu unu smocu de floricele ce cresceau pre malul parientului ce curgea dela istoru, le aruncă la picioarele Mandei lesinate strigandu-i: nu me uită! nu me uită! Apoi facandu-si cruce puse capulu pre trunchiulu pregatit lângă care stă calăulu.

Securea cadiu....!“

De atunci floricele acestei, s'a numită Nu me uită.

Pôte ca amabilele noștri cetățeni aru dorfi să scie cine e aceasta D-n'a Florinescă și acestu D. Cerentielu?

Trebue sa le satisfacem curiositatea.

D-n'a Florinescă era o fata orfana crescută de o bunica a ei, care i-si detine tōta silintă de ai dă o buna educatiune. Dupa mai multi ani de pensiunat, unde ea invetă totu — ce invatia fetele la noi, bunica sea o luă a casa, că sa o marite, dăra nici unu pretendantu nu se arătă, și sciti pentru ce? Pentru ca Angelică de-si modestă, tinere și frumosă avea unu defectu mare; nu avea zestre! Betrāna era mahnită. Me temu, dicea ea către D. Florinescu, proprietariu mare și holtei betrānu care ii vizită adese, sa nu inchidu ochii, și sa lasu copilă acestei ne pusa la cale. Dami-o mie, respunse boierulu. Chiemara pre Angelică că sa o intrebe ce gădesce de aceasta propunere. Copilă mea, ii dise D. Florinescu, déca nu te sparie trafulu cu unu betrānu, hotarescete a-mi indulci putinete dile ce mi-a mai remas. In locul focului junetiei, vei găsi in mine tōta dragostea și îngrigirea unui bunu parinte.

Angelică — a cărei'inima era libera — primi bucurosă cu singur'a conditio de a nu se despărți de bunică sea.

La Brustureni, asediarea barbatu-seu, ea găsi o biblioteca alăsa, o grădină bine întărită cu o florarie plina de plante exotice s. c. l. Ocupata de trebile gospodariei, avendu cea mai teneră îngrădere de barbatu ei, primblarea, cetearea, muzica, nu lasă urșulu sa se introduca in castelulu seu. Duminecele și serbatorile, cătiva vecini de verșa barbatu-seu i visitau. Ea asculta cu ingrijinția povestele loru și jucă cu densu prefransulu, incătu ei o adorau.

Singurulu noru care inegură asta viația lina, fu preste doi ani mai antăiu mōrtea bunica-i, pe care după siiese luni o urmă și d. Florinescu, lasandu pe soția sea mostenitore pe tōta avereia lui.

Veduva la 22 ani, stăpana pe o avere mare, Angelică acum nu avea decât a intinde mān'a, pentru a vedea acasindu-se de totu degetulu căte o duzina de pretendanti, dar ea urmă a trai ca și mai năște; prima numai rarele visite a amicilor barbatu-seu, și pe D. Onisimu Cerentielu.

Permiteti-ne a vorbi acum și de D-lui.

Cerentielu era unu teneru de spiritu, avendu tōte cǎlătării și tōte defectele junetiei. Dupa ce fini gimnasiul, se trase cu betran'a sea mama in Tatarasi unde avea o casută ascunsă sub vr'o trei butuci de via, care se caliară pâna pe coperelementu. Acolo se apucă de cultivat gradinuța sea, căci ună din pasiunile sale era florile. Pe urma se decide să se duca la Parisu că sa-si mantue studiile, de unde se înturnă preste doi ani, cunoscendu forte bine tōte — gradinele Parisului. Dupa înturnarea sea, neavendu ce face, intră in servitul, și pe rendu subgrefieru, sub-comisariu și subprefect la o plasa unde din intemplantare se așfă și moșia Brustureni.

Că unu omu binecrescutu, visită pe administratii sei, incepându cu Domnulu și Dm'n'a Florinescu. Acestea lu primă cu acea amenitate nobila și ospetie sincera care totu inca se mai găsește pe la proprietarul nostri, dar care din nenorocire incepe a se perde. Elu vorbi cu boieriul agricultură și politica; cu cocón'a muzica și literatura. Se primblă prin gradina, discută, asupr'a florilor ca unu cunoștoriu, și apoi incantat de visita lui și luă adio, promitendu de a veni — după gratiós'a invitare a ospetilor — de căte-ori trebile plasei i voru dă tempu.

Visitele lui se indesira. Totdeun'a primitu cu placere, ajunse a fi celu mai nesuferit și mai negrigitoru subprefectu candu nu era la Brustureni. Dupa mōrtea D-n'i Florinescu, bunăcuvântia cerea că visitele lui sa fie mai rare. Cerentielu venea mai raru, dar siedea mai multu.

Intr'o dī primblându-se prin gradina, unu doborantul i aduse unu plie in care găsi permisiunea lui la o alta plasa intr'unu județiu departat. Desperatulu Cerentielu și luă adio suspinandu, se înturnă la Iasi, și si detine demisiunea, jurandu a nu mai servi o patria ingrata!

Angelică se întristă și se simți și mai singură, dăra — precum amu vediutu din corespondența loru — ei nu incetara de a fi in cele mai bune relații.

Alalta-eri eram gătă sa me pornescu la tiéra, candu amu primitu urmatorulu biletu:

„Dm'n'a Angelică Florinescă și domnula Onisimu Cerentielu răga pre domnulu C. N. sa binevoiesc a le face onore de a asistă la canunia loru, ce se va serbă la biserică din satul Brustureni Dumineca la 18 a curentei.“

Amu risu gandindu la poznele care facu florile, și amu plecatu la Brustureni.

Costantin Negruzzii.

unu mare filosofu, și guvernele petrunse de acestu adeveru au creatu institutie de educatiune și a datu cea mai mare intindere invetiamantului și cea mai intinsa desvoltare ideelor și cunoștințelor de totu gradulu și de tota specia, pentru tota ocupaciunele și condițiile vietiei sociale. Astazi instrucțiunea dupa cantitatea și cualitatea în carea se respondesce, a ajunsu a se recunoscă de barometru alu avutiei, și tariei unui Statu și de mesura cu care se calculă prosperitatea și fericirile unei națiuni. Destinele Provedeniei inscriindu Statul Român în carteia Statelor lumii, guvernele, ce s'au succedatu au dotat cu diferite institutiuni și într-acestea n'au uitat a pune în rangul d'antâi instructiunea publică, dupa meritul și importanța sa. N'avemu pretențiunea de a dice că scările noastre sunt la înaltimea la care se află asemenea institute în Statele civilisate; avemu însă speranța că guvernul și va intinde binefacătorea sea mană spre a delatură defectele materiali și morali de cari suferă spre a deveni adeverate sanctuarii ale sciinției și ale moralei.

Domnilor! Tinerimea care frecuente astazi diferitele scările ale tierei sunt copii nostri, sunt rudele și amicii nostri, suntu connatiunilor și compatriotii nostri, și toti așteptă dela noi formarea și cultură lor, moralitatea și fericirea lor. Aceasta tinerime pentru care ne interesăm atât, este generațiunea cărei a avem ai incredintă, după noi, tieri și viitorul ei spre a le transmite și ea la rendul său generațiunei ce-i va succede în moștenirea ideilor și cunoștințelor ce va poseda. Aceasta tinerime streina de agitațiunile vicii reali, cu inimă și cu sufletul transparent, gătă a primi impresiunile a tutu ce o incungiură, nu va fi decât aceea ce o vomu face noi. Educata pre băsele moralei creștine, și instituită în secretele sciințelor serioze, ea va dă o generațiune și mai bună care va merge și mai departe pre drumul progresului și alu perfectiunării spiritului și morali. Nu putem dura aduce patriei, națiunei și umanității mai mare servitii, decâtă de către aceasta tinerime o vomu instruiri, o vomu educa și-i vomu inspira focul acelu sacru care nasce sentimente nobile pentru tutu ce e bunu, frumosu și înaltu în folosul și gloriei tieri.

Domnilor! Solemnitatea la care v'ati adunat astazi este închinată incurajării tinerimii; este o serbatore in care se recompensă diligentia în studii și bună conduita a scolarilor, cari au asudat cu succes pre băncile claselor. Deși aceasta solemnitate se repetă în toti anii, ea este totu nouă, pentru că nouă este lupa în care s'au produs elevii triumfatori, noi sunu chiar și luptatorii cari merita pretilu veghierilor lor în decursulu anului scolar. Interesulu ce societatea i-a pentru aceasta serbatore a tinerimii și probăza numerosă multime de fată de parintii, rudele și amicii elevilor, și de buni cetățieni cari toti doresc din inima și sufletu că generațiunea ce se cresc acum în scările să fie odată onore tieri și națiunile.

Elevilor, cari v'ati distinsu în cariera studiilor vostre în anul scolar ce spira, veniti că sa primiti premiele ce se cuvinu meritului.

Aduceti-vă aminte ca prin aceasta recompensa ati luat obligațiunea de a aspira și de a merită asemenea onore în totu cursulu studiilor vostre. Nu perdeti din vedere că ceea ce invetiatii nu e pentru viață practica în care veti intra după terminarea carierei scolare. Patria, guvernul și tota națiunea așteptă dela voi că sa deveniti creștini, buni, omeni onesti și cetățieni folositori în orice poziție va veti află în societate.

Numai astfelui se va satisface legea progresului și se voru împlini ardietorele dorintice ale tiei, națiuni și umanității.

Varietăți.

* Esc. Sea comisariulu regescu a spenat 400 fl. pe tronu fondulu hovedilor.

* Dupa cum aude „Korunk“ cass'a principala transilvana din Sabiu se desfintă și va fi înlocuită prin patru directiuni cercuale cu resediile in Clusiu, Sabiu, Brașovu și M. Vasiarhei.

* (Alegeri comitatense și scaunale) Din cătu amu pututu află în comitatul cetăției de balta să alesu oficialii și adeca: Judi primari s'au alesu Franciscu Földvári și Ioann Pinciu, V-comiți Colomanu Boér și Basiliu Moldovanu; notari primari Carolu Kovács (a abdisu) notariu secundariu: Alessandru Filipu

Archivariu: Iosifu Musnai. Szolgabirae suntu: fura distinsi. Dintre 63 espunetori de vinuri fura premiati 34. — Prete totu au fostu la espusestiune 60,000 espunetori. Dintre acestia 64 au capetatu premiele cele mari, 882 medalie de aur, 3653 de argintu, 6565 de bronzu, 5801 fura laudati, laolalta 16,965 premiati.

* * Multiamita publică. Onor. Domnu și medicu practicu Ioanne de Vogel avă bunăvoiția — la implinirea dorintelor fată cu morbul greu a soției mele, — (după ce amu cerutu deosebite ajutore) care fu aproape de óra despărțirei din acesta lume, — a se interesă pentru însemnatia rea ei. Singuru numai staruintieci și diligintieci acescui adeveratul și filantropicu medicu amu de a multiami deplin'a însemnatia rea a soției mele.

In urmă a acestei me simtu detorii, a recunoscă multiamita mea și publice și pre numitul Domnu fia-cărui bolnavu că medicu practicu, cu tota onoreea a-lu recomandă. Sabiu 30 Ianu 1867.

Georgiu Moceanu.

Bibliografia.

In dilele acestea a esită în tipografi'a archidiocesane de sub tipariu o brosura de 8 cōle, octavu mare, sub tub titlu: Acte oficiose, privitoare la înfintarea Metropoliei gr. resaratene a Romanilor din Transilvania, Ungaria și Banat. Cuprinsul după indicele brosuirii este urmatorul:

Indice.

I. Protocolul siedintelor sinodale, tinute in Carlovitu in 13, 14 și 17 Augustu 1864 fată 1.

II. Protocolul siedintelor sinodale tinute in Carlovitu in 11 Septembre 1864. fată 5.

III. Protocolul siedintelor sinodale tinute in Carlovitu in 11 și 15 Sept. 1864. fată 17.

IV. Protocolul siedintelor conferentiale tinute in Carlovitu din 8-16 Febr. 1865 fată 23.

V. Protocolul siedintei conferentiale, tinuta in Carlovitu in 2 Martiu 1865. fată 35.

VI. Protocolul siedintelor conferentiale tinute in Carlovitu din 5-8 Martiu 1865. fată 39.

VII. Dizertatiunea Arhiepiscopului și Metropolitului Andrei, tinuta in conferinția din 5 Martie 1865. fată 45.

VIII. Opiniunea membrilor români din comisiunea alăsa in Sinodulu generalu, pentru certarea fondurilor administrate in Carlovitu și eruarea părăilor competente națiunii române și cele serbesci. fată 69.

Proiectul de Programa alu reprezentantilor români la Sinodulu episcopal in Carlovitu, in privința despărțirei ierarhice a Romanilor de către serbi. fată 94.

IX. Adausul la disertatiunea Arhiepiscopului și Metropolitului Andrei. fată 120.

X. Declarațiunea supletoria a Arhiep. și Metropolitului Andrei Baroni de Sagană și a Episcopului Procopiu Iacoviciu, in privința întrebării manastirilor. fată 126.

Din indicele acestea se poate vedea, că brosura ce ne sta înainte cuprinde documente, cari cu referire la reinființarea Metropoliei noastre suntu de cea mai mare însemnatate. Istoria besericei noastre, careva va avea apreță mareea acușită ce amu făcutu prin restabilirea Metropoliei noastre strabune națiunale, va află actele acestea demne de tota considerațiunea. Dar actele acestea au nu numai însemnatate istorică, ci și practica totu odata; căci în ele se află punctele de manecare, din cari au purcesu reprezentanții besericei noastre române fată cu serbi, atâtă in privința despărțirei ierarhice cătu și in privința împărțirei monastilor și fondurilor, ce stau inca exclusiv sub administratiunea și in folosirea ierarhiei serbesci. Punctele acestea de manecare a barbatilor nostri de incredere, precum și pasii ce iau făcutu ei, după cum presupunem cu tota siguritatea, voru deveni substratu de desbatere in celu mai deaproape congresu metropolitanu, ce așteptăm sa se învîntieze din parte regimului. Dreptu aceea ne și luăm voia a atrage atenția tuturor barbatilor nostri inteligenți asupră amintitelor acte oficiose, ce s'au tiparit in consonantia cu conclușul adus in siedintă conferentiala a reprezentantilor nostri, tinuta in Carlovitu in 8 Febr. 1865.

Brosură se poate capeta dela tipografi'a archidiocesana din Sabiu pentru pretiulu de 50 xr. v. a. —